

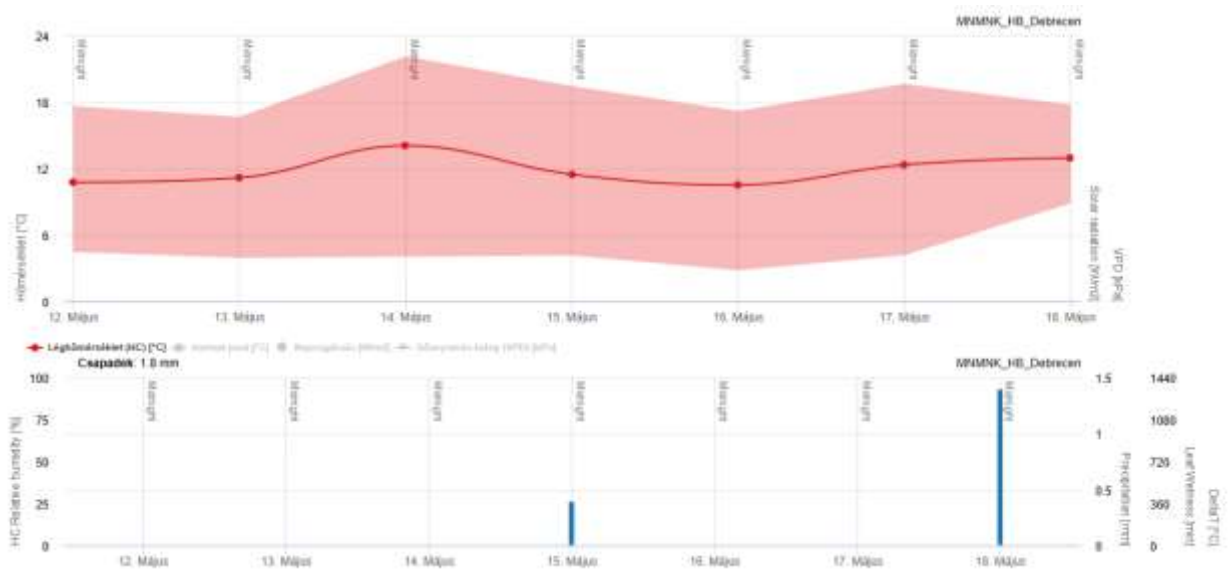

MAGYAR NÖVÉNYVÉDŐ MÉRNÖKI ÉS NÖVÉNYORVOSI KAMARA Hajdú-Bihar Megyei Területi Szervezet

Hajdú-Bihar Megye növényvédelmi időszakos helyzetképe

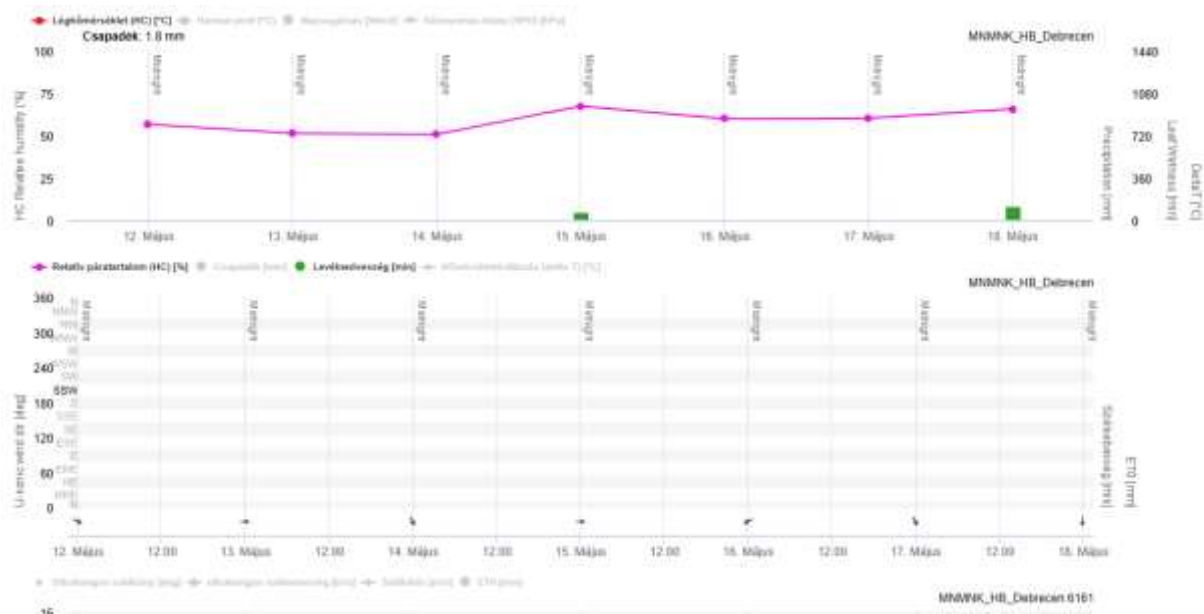
A 20. héten tovább folytatódott a meleg, aszályos időjárás. Elszórtan jelentkeztek záporok, de 10 mm körüli, vagy azt meghaladó komolyabb eső nem volt.

Az árpában és a búzában a vetésfehérítő lárvák folyamatos kártétele volt megfigyelhető. A kukorica és a napraforgó szenvedett a vízhiánytól, ezért már több helyen elkezdték az öntözést.

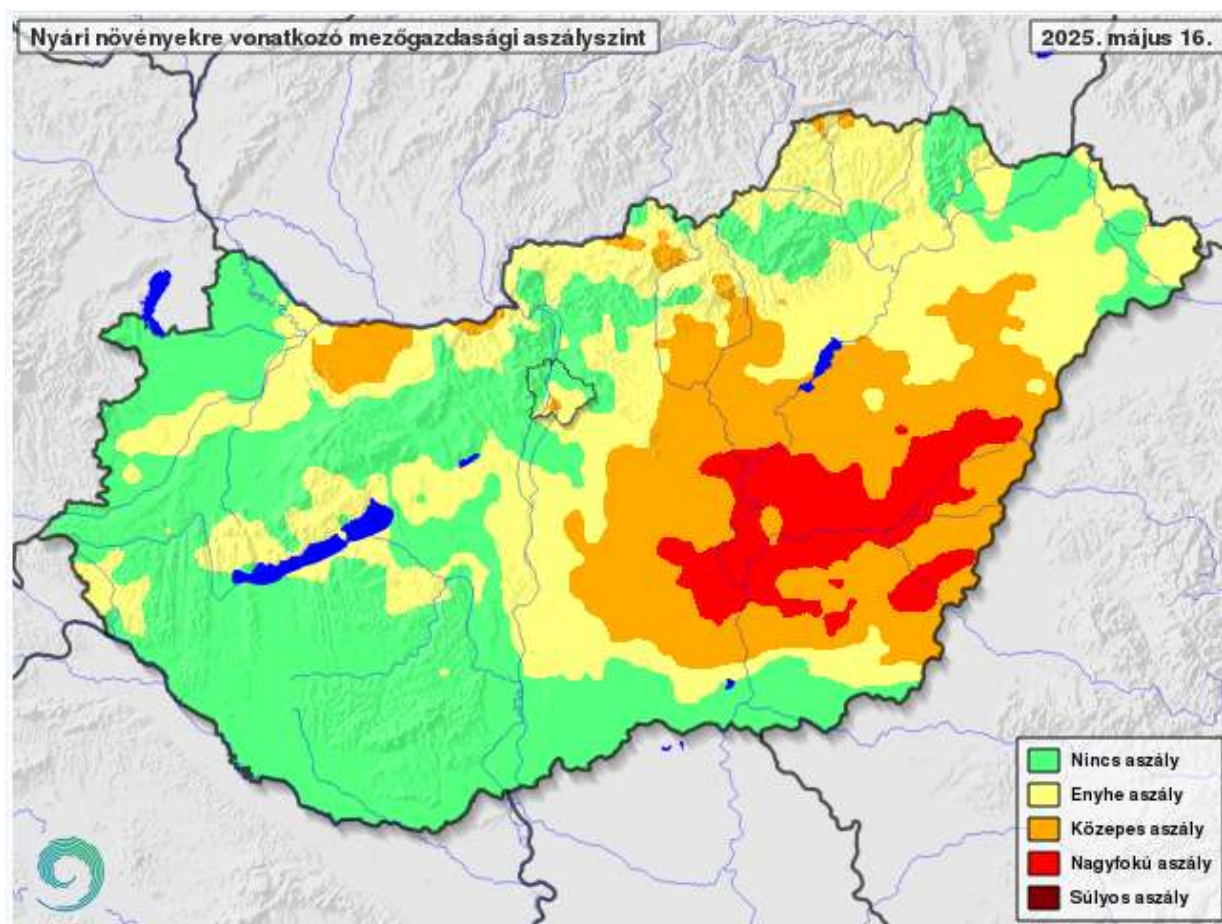
Az átlaghőmérséklet és a csapadékmennyiség alakulása az elmúlt 7 napban Debrecenben

Forrás: Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara HBM-i szervezetének debreceni i-Metos állomása

Az elmúlt 7 napban a relatív páratartalom és a levélnedvesség alakulása Debrecenben

Forrás: Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara HBM-i szervezetének debreceni i-Metos állomása

Forrás: www.met.hu/idojaras/agrometeorologia/aszalyinfo/

A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten, előzmények

Fenológiai (20. hét)

Őszi búza: teljes virágzás-

Őszi árpa: virágzás vége-szemképződés (BBCH 69-71)

Őszi káposztarepce: 50-80%-os becőméret (BBCH 75-78)

Kukorica: 3-6 leveles állapot (BBCH 13-16)

Napraforgó: 4-6 leveles állapot (BBCH 14-16)

Lucerna: második növedék 10 cm

Alma: 10-20 mm es gyümölcskezdemények (BBCH 73-74)

Őszibarack: gyümölcsnövekedés (74-75)

Polifág károsítók

A lucerna az őszi kalászos, illetve a repce a táblákon a mezei pocok (*Microtus arvalis*) fertőzöttség jellemzően gyenge-közepes. Erősebb pocok fertőzöttséget csak a táblaszegélyekben, illetve az árokpartokon tapasztaltunk.

A hörcsög (*Cricetus cricetus*) megjelenését, kártételét egyelőre nem tapasztaltuk.

A kései vetésű napraforgó táblákon még mindig jelentős a mezei nyúl (*Lepus europaeus*) kártétele, ami ellen jelenleg hatékony vadriasztó szer nem áll rendelkezésre.

Szántóföldi növények

A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten az őszi búzában és az őszi árpában

A búzát leginkább a szárazság sújtja: gyakorlatilag mostmár minden állományon láthatók a vízhiány tünetei.

Levélbetegségek nem jellemzők, a korábban itt-ott előforduló lisztharmat (*Blumeria graminis*) is hetekkel ezelőtt megtorpant az alsó leveleken: ott látszik csekély fertőzés.

A vörösrózsa (*Puccinia tritica*) terjedését a száraz időjárás és kalászfuzariózis elleni védekezés jelentősen lassította, visszavetette. A korai fajtákban már nem kell a járványos mértékű felszaporodásával számolni.

A sárgarozsda (*Puccinia striiformis*) a fertőzés terjedése a száraz időjárás miatt jelentősen lassult. A sárgarozsda terjedését jelentősen lassította a kalász fuzárium elleni védekezés is.

Szeptóriás levélfoltosság (*Septoria tritici*) számára sem kedvezett az elmúlt hét meleg, száraz időjárása. A fertőzés jelentős mértékű terjedésével az idén már nem kell számolni.

A csapadék tizedmilliliterekben mérhető, vagy egy harmathoz hasonlítható, de ilyen akár napi kétszer is lehet: a vízhiányt nem enyhíti, de a fuzárium (*Fusarium spp.*) fajok esélyeit növeli a virágzó kalász fertőzésére. Az elmúlt hét időjárása nem kedvezett a fuzárium járványos mértékű fertőzésének. Amennyiben az elkövetkező hét időjárása csapadékosra fordul vagy bőséges lesz a harmatképződés a fertőzés terjedése ismét fel fog gyorsulni. A virágzó állományokban továbbra is indokolt a védekezés.

Állati kártevők

A kártevők közül a levéltetű fertőzés egyre jelentősebb, a kalászon is megjelentek a kolóniák.

A vetésfehérítő (*Lema melanopa*) fertőzés alapvetően közepes erősségű, helyenként erős. Néhány táblán kisebb kifehéredett foltok láthatók.

A gabonapoloskák, szipolyok száma jelenleg alacsony.

A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten a kukoricában

A korábbi kukoricák már 5 (esetleg 6) levelesek, de jellemzőbb a 3-4 leveles állapot.

A gyomosodás a korábbi talajmunkáktól függő.

A magágykészítések óta számottevő csapadék nem volt, így egyöntetű, tömeges gyomkelés nem jellemző. A nagymagvú, mélyebbről kelő gyomok kelnek inkább, illetve ahol aszattal fertőzött a terület, az intenzíven felődig, egyre látványosabbaj a foltjai.

A tartós hidegben megtorpant a kukorica fejlődése, és egyre több helyen mutatja a lilás elszíneződést.

A vetési bagolylepke rajzása szórványos, a felkiáltójelesből is mérsékel a fogás.

A gamma bagolylepke fogás is minimális a rajzás múlt heti visszaesése óta. Gyapottok-bagolylepkét eddig sem a feromon sem a fénycsapda nem fogott.

A gyomirtások vannak még mindig folyamatban. Az erős szél és a záprok, az éjszakai hideg nem kedveznek a permetezésnek, a növény stresszben van.

fotó: Dr. Dávid István

A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten a napraforgóban

Kelőtől 6 levelesig mindenféle napraforgó előfordul, vetésidőtől függően.

Tartós a szárazság: ahol a magágyat túlságosan kiszárították, ott hiányos a kelés.

A napraforgó legnagyobb baja jelenleg a tartós hideg: nagyon lelassult a növekedés, így nem tud kinőni a mezei nyúl foga alól, és az jelentősebb károkat okoz, mint a korábbi években.

A késői vetésekben helyenként előfordul számottevő barkó kártétel.

A drótféreg kártétel mértéke változatos, fertőzöttebb góciókban jelentős lehet. A levéltetvek szárnyas alakjai megjelentek a 4-6 leveles napraforgókon, de még csak elvétve találom néhány egyed. Betegségek tüneteit eddig nem láttam.

A szikleveleken karéjózás látható, sároshátú bogár jelen van. Tetvek még nem észlelhetők.

A gyomosodás nagyon változatos: leginkább a terület kultúrállapotától függ. Amagról kelő gyomok szórványosan, vagy foltokban kelnek, bár a nagymagvú fajok (szerbtövisek, selyemmályva, szulákkeserűfű, stb) kikeltek a napraforgóval együtt, és helyenként tömegesek.

Őszi káposztarepce

A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten az őszi káposztarepcében

A repce alapvetően egészséges: szár- vagy levélbetegség egyelőre elvétve látható, a becőrontó sem jelentkezett eddig.

Kártevők károkozása is minimális, a becőszűnyog tipikus tünetei is csak szórványosan jelentkeznek.

A repce eddig a hűvös időben jól viselte a szárazságot, a becők kötése, növekedése is jónak volt mondható, de a héten már lombozat egyre erősebben jelzi a vízhiányt.

Kertészeti növények:

A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten az almában

A lisztharmat (*Podosphaera leucotricha*) fertőzés továbbra is igen erőteljesen jelentkezik (25-30%).

A varasodás (*Venturia inaequalis*) kezdeti levéltünetei megfigyelhetők, egyelőre 3-4 %-os fertőzöttségi szinten.

Levélnázók kártételét nem észleltem.

Almalevél pirosító levéltetű jelenléte egyes fajtákon 5% körüli.

Takácsatka, vértetű jelenléte nyomokban detektálható.

A Tafrinás levélfoltosság igen intenzíven károsított az **őszibarackban**. A nem permetezett fák esetében 70% fölötti fertőzöttség megfigyelhető.

Szőlő- Peronoszpóra indul 5% körüli tünetek. Egyes helyeken igen jelentős a nemezes gubacsatka (5-10 %).

Tarka szőlőmoly fogás 05.14-3 db, 05.18-3 db.

Szilvamoly nagyszámú, erősen csökkenő mértékű fogások: 05.14-35 db, 05.18-20.

Poloskaszagú szilvadarázs eltűnt. Fogások: 05.14-1 db, 05.18.-0 db.

Cseresznyelég viszont megindult: 05.14-5 db, 05.18-9 db.

Fekete cseresznye levéltetű megjelenése: egyelőre 3 %.

Takácsatka levélkártétel látható, elég alacsony szinten (kisebb mint 3%).

Debrecen, 2025.05.19.